

BS/143/2013

**FINANSOWANIE MEDIÓW
PUBLICZNYCH**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

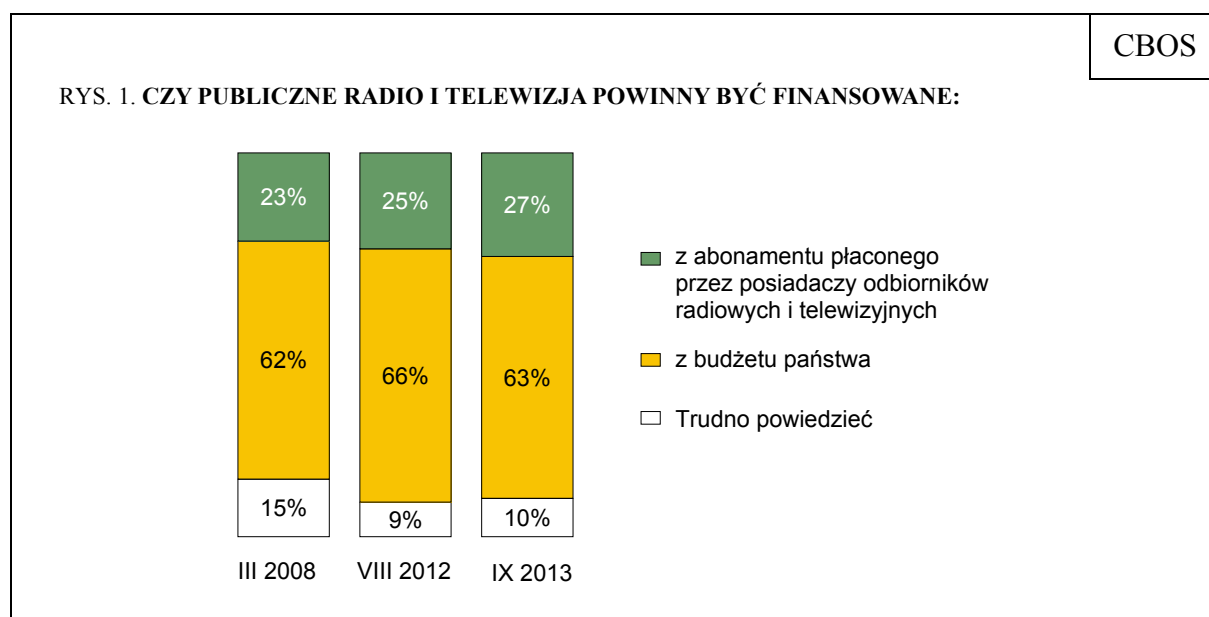

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Dotychczasowy abonament radiowo-telewizyjny ma zostać zastąpiony nową opłatą audiowizualną. Będą nią objęte wszystkie gospodarstwa domowe niezależnie od tego, czy mają zarejestrowane odbiorniki radiowe i telewizyjne. We wrześniowym sondażu¹ zapytaliśmy Polaków, co sądzą o zmianie formy płatności, a także o obecnych sposobach finansowania nadawców publicznych.

SPOSOBY FINANSOWANIA

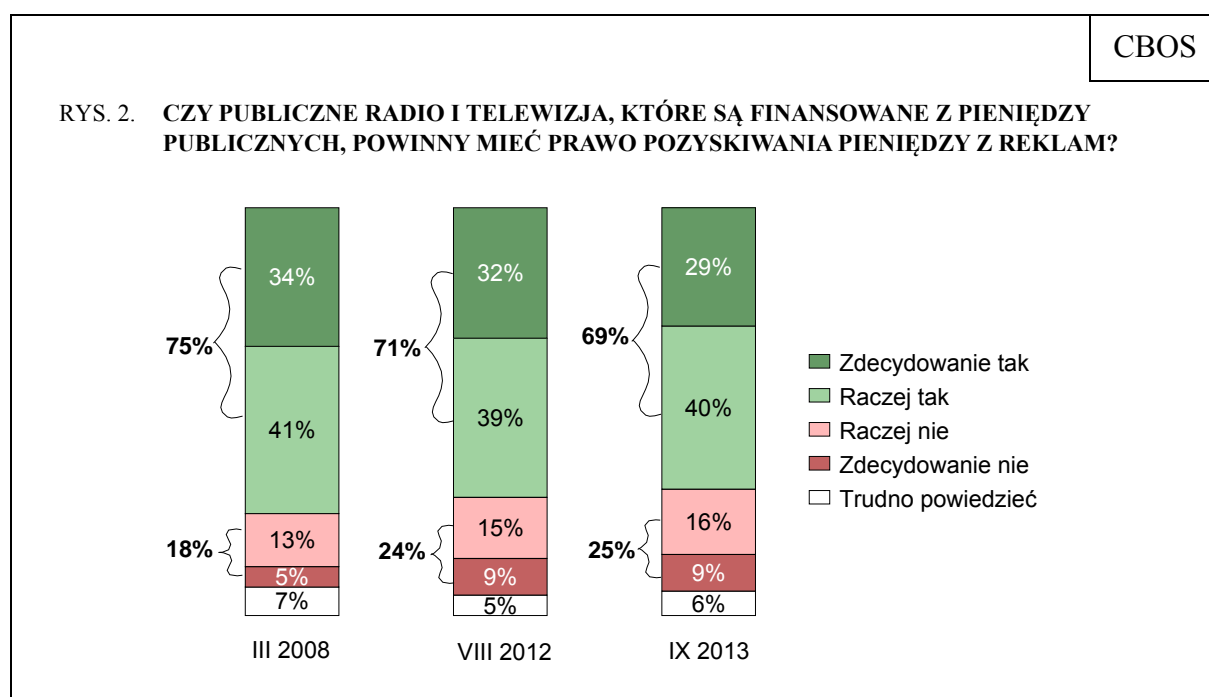
Za finansowaniem publicznego radia i telewizji z budżetu państwa opowiada się niemal dwie trzecie Polaków (63%). Ponad jedna czwarta (27%) uważa, że powinny być one finansowane z abonamentu płaconego przez posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych. W stosunku do pomiaru sprzed roku opinie na ten temat nie uległy istotnej zmianie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (280) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–12 września 2013 roku na liczącej 911 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

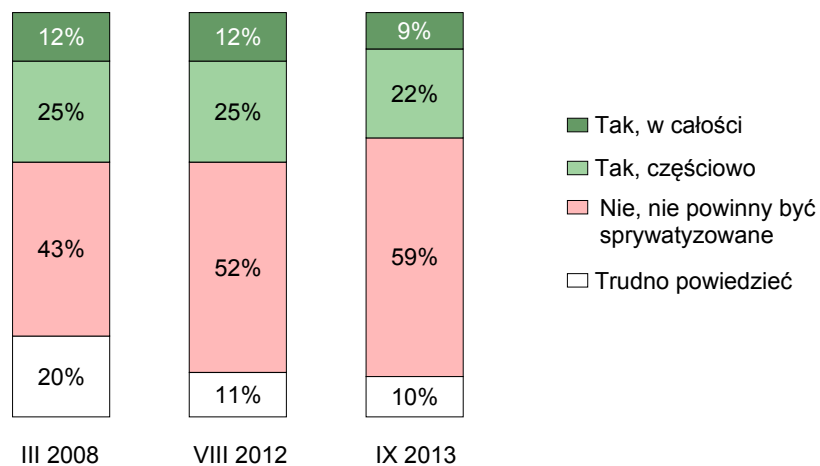
We wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych przeważają badani opowiadający się za finansowaniem mediów publicznych z budżetu państwa. Na abonament relatywnie częściej wskazują osoby z gospodarstw domowych o wysokich dochodach *per capita*, respondenci dobrze oceniający własną sytuację materialną, a także mieszkańcy największych miast.

Ponad dwie trzecie Polaków (69%) akceptuje współfinansowanie mediów publicznych z emisji reklam. Przeciwny pozyskiwaniu przez nie pieniędzy z tego źródła jest co czwarty badany (25%), w tej grupie wyróżniają się zwłaszcza najmłodszy respondenci. W ciągu ostatniego roku stosunek do czerpania zysków z reklam się nie zmienił, ale w porównaniu z pomiarem sprzed pięciu lat jest bardziej krytyczny.

Większość Polaków (59%) jest przeciwna prywatyzacji publicznego radia i telewizji. W ostatnich latach umocniło się krytyczne stanowisko wobec takiego rozwiązania. Za częściową prywatyzacją Polskiego Radia i telewizji publicznej opowiada się nieco ponad jedna piąta badanych (22%), a za całkowitą – co jedenasty respondent (9%).

RYS. 3. CZY W PRZYSZŁOŚCI PUBLICZNE RADIO I TELEWIZJA POWINNY ZOSTAĆ SPRYWATYZOWANE?

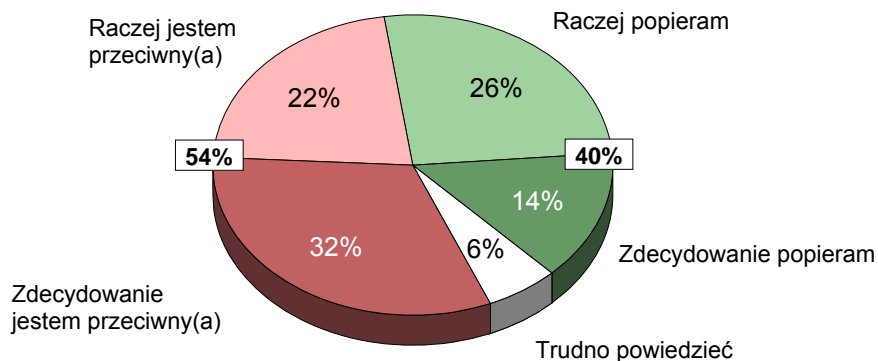

We wszystkich wyodrębnionych grupach społeczno-demograficznych przeważają przeciwnicy prywatyzacji publicznego radia i telewizji. Można zauważyć, że są oni relatywnie bardziej liczni wśród najstarszych respondentów oraz osób mających wyższe wykształcenie.

NOWA OPŁATA AUDIOWIZUALNA

Projekt zastąpienia dotychczasowego abonamentu radiowo-telewizyjnego nową opłatą audiowizualną budzi mieszane odczucia. Jej wprowadzenie popiera dwie piąte Polaków (40%), natomiast ponad połowa (54%) jest temu przeciwna.

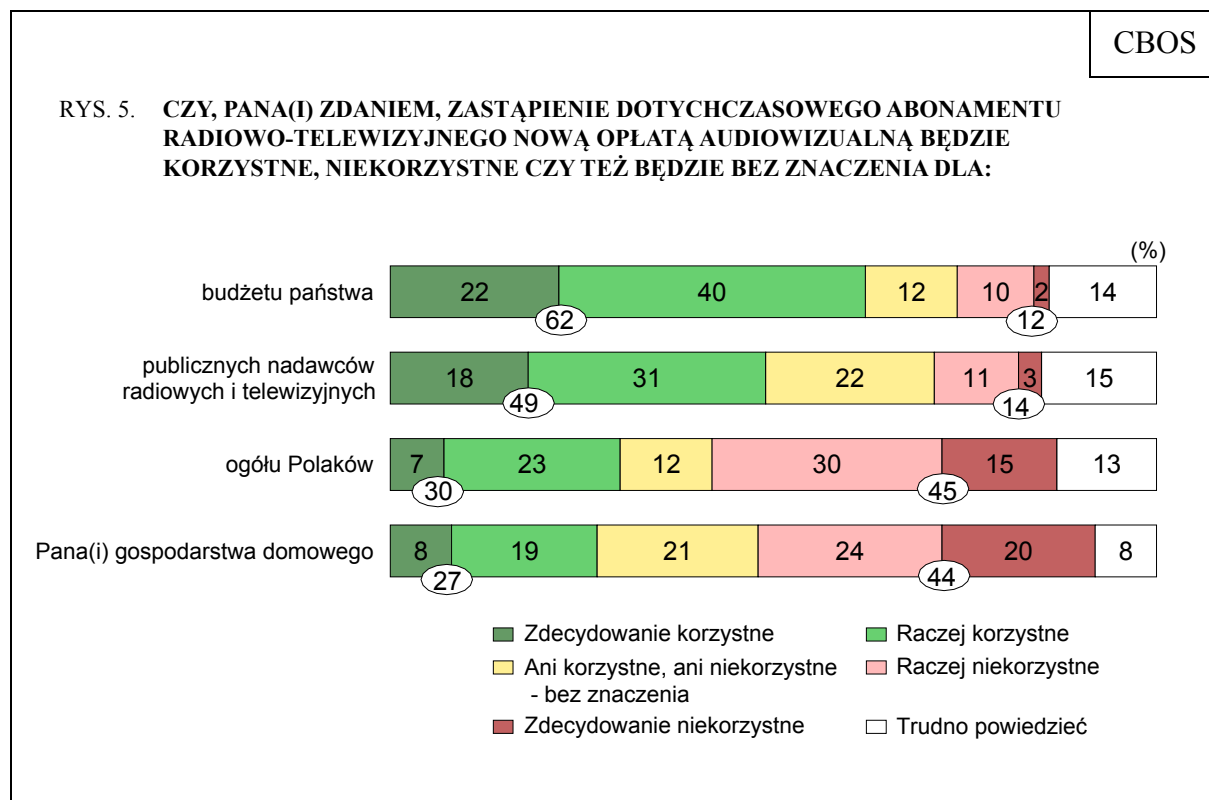
RYS. 4. PLANOWANE JEST WPROWADZENIE NOWEJ OPŁATY AUDIOWIZUALNEJ, KTÓRA MA ZASTĄPIĆ OBECNY ABONAMENT RADIOWO-TELEWIZYJNY. W PRZECIWIENSTWIE DO ABONAMENTU BĘDĄ NIĄ OBJĘCI WSZYSCY, NIEZALEŻNIE OD TEGO, CZY POSIADAJĄ ODBIORNIKI RADIOWE I TELEWIZYJNE. Z ZAPOWIEDZI WYNIKA, ŻE NOWA OPŁATA BĘDZIE WYNOŚIĆ OD 10 ZŁ DO 12 ZŁ MIESIĘCZNIE NA GOSPODARSTWO DOMOWE. CZY POPIERA PAN(I) WPROWADZENIE TAKIEJ OPŁATY AUDIOWIZUALNEJ, ZASTĘPUJĄCEJ DOTYCHCZASOWY ABONAMENT RADIOWO-TELEWIZYJNY, CZY TEŻ JEST PAN(I) TEMU PRZECIWNY(A)?

Aprobataę wprowadzenia opłaty audiowizualnej relatywnie częściej deklarują ankietowani mający od 45 do 64 lat, respondenci najslabiej wykształceni, osoby z gospodarstw domowych o dochodach *per capita* zarówno najniższych, jak i wysokich, a także członkowie takich grup zawodowych, jak: pracownicy administracyjno-biurowi, rolnicy, robotnicy niewykwalifikowani, prywatni przedsiębiorcy. Natomiast przeciwni nowej opłacie audiowizualnej częściej niż pozostali są młodszy respondenci (od 18 do 34 roku życia), mieszkańcy dużych miast, badani mający średnie wykształcenie, pracownicy usług, robotnicy wykwalifikowani, kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem.

Zastąpienie dotychczasowego abonamentu nową opłatą audiowizualną kojarzy się opinii publicznej na ogół z korzyściami dla budżetu państwa (62%) oraz dla nadawców publicznych (49%). Stosunkowo nieliczni twierdzą, że budżet państwa oraz publiczne radio i telewizja na nim nie skorzystają (odpowiednio: 12% i 14%). Bardziej podzielone i w przeważającej mierze sceptyczne są oceny wpływu nowego sposobu płatności na sytuację obywateli. Przekonanie, że będzie on niekorzystny dla ogółu społeczeństwa, wyraża niemal połowa badanych (45%), natomiast przeciwnego zdania jest niespełna jedna trzecia (30%). Podobnie oceniane są skutki proponowanego rozwiązania dla gospodarstw

domowych respondentów. Opinię, że będzie ono dla nich niekorzystne, wyraża ponad dwie piąte (44%), natomiast pogląd, że korzystne – ponad jedna czwarta (27%). Dwóch na dziesięciu badanych (21%) twierdzi, że zmiana opłaty abonamentowej nie będzie miała żadnego znaczenia dla ich gospodarstw domowych.

Zastąpienie abonamentu radiowo-telewizyjnego nową opłatą audiowizualną jako niekorzystne dla swojego gospodarstwa domowego relatywnie częściej postrzegają osoby źle sytuowane niż znajdujące się w dobrej sytuacji materialnej – w tej drugiej grupie stosunkowo częste są opinie, że wprowadzenie opłaty audiowizualnej będzie dla nich bez znaczenia.

★

★

★

Większość Polaków niezmiennie opowiada się za finansowaniem publicznego radia i telewizji z budżetu państwa, na ogół dopuszczając pozyskiwanie przez nie pieniędzy z emisji reklam. Jednocześnie przeważająca część opinii społecznej sprzeciwia się prywatyzacji nadawców publicznych. Pomysł nowej opłaty audiowizualnej, która ma zastąpić

abonament, spotyka się z raczej krytycznym odbiorem – nieco ponad połowa badanych jest mu przeciwna, a dwie piąte go popiera. Przeważają opinie, że zmiana opłaty abonamentowej będzie korzystna dla budżetu państwa i nadawców publicznych, natomiast na ogół oceniana jest jako niekorzystna dla obywateli i ich gospodarstw domowych.

Opracował
Michał FELIKSIAK

A N E K S

Tabela 1

		Czy publiczne radio i telewizja powinny być finansowane:			Liczba osób
		z abonamentu płaconego przez posiadaczy odbiorników radiowych i telewizyjnych	z budżetu państwa	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		27	63	10	909
Płeć	Mężczyźni	30	59	12	441
	Kobiety	24	67	9	468
Wiek	18-24 lata	30	62	8	107
	25-34	24	68	7	184
	35-44	26	63	11	155
	45-54	31	63	7	150
	55-64	24	62	14	157
	65 lat i więcej	28	57	15	156
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	66	10	358
	Miasto do 19 999	29	60	11	142
	20 000 - 99 999	27	62	11	173
	100 000 - 499 999	24	66	10	140
	500 000 i więcej mieszk.	35	54	11	97
Wykształcenie	Podstawowe	27	61	13	198
	Zasadnicze zawodowe	23	67	10	228
	Średnie	29	61	9	305
	Wyższe	27	62	11	179
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	60	16	79
	Średni personel, technicy	22	76	2	39
	Pracownicy adm.-biurowi	29	65	6	56
	Pracownicy usług	13	85	1	45
	Robotnicy wykwalifikowani	31	63	6	106
	Robotnicy niewykwalifik.	31	56	13	49
	Rolnicy	27	58	15	56
	Pracujący na własny rach.	25	61	14	28
Bierni zawodowo	Renciści	25	60	15	71
	Emeryci	27	58	14	192
	Uczniowie i studenci	23	69	8	68
	Bezrobotni	35	57	8	52
	Gospodynie domowe i inni	26	67	6	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	24	69	7	100
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	72	3	73
	sekt. pryw. poza rolnict.	27	62	10	201
	prywatnym gosp. rolnym	31	55	14	60
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	23	66	12	127
	501-750	21	66	13	111
	751-1000	21	71	7	120
	1001-1500	39	52	9	154
	Powyżej 1500 zł	32	59	9	168
Ocena własnych war. mater.	Złe	19	66	15	111
	Średnie	24	64	12	418
	Dobre	32	61	7	380
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	41	43	16	43
	Raz w tygodniu	24	64	12	420
	1-2 razy w miesiącu	26	65	9	137
	Kilka razy w roku	27	64	10	206
	W ogóle nie uczestniczy	34	61	5	104
Poglądy polityczne	Lewica	33	59	7	151
	Centrum	27	64	10	320
	Prawica	24	63	13	238
	Trudno powiedzieć	25	64	11	201

Tabela 2

		Planowane jest wprowadzenie nowej opłaty audiowizualnej, która ma zastąpić obecny abonament radiowo-telewizyjny. W przeciwieństwie do abonamentu będą nią objęci wszyscy, niezależnie od tego, czy posiadają odbiorniki radiowe i telewizyjne. Z zapowiedzi wynika, że nowa opłata będzie wynosić od 10 zł do 12 zł miesięcznie na gospodarstwo domowe. Czy popiera Pan(i) wprowadzenie takiej opłaty audiowizualnej, zastępującej dotychczasowy abonament radiowo-telewizyjny, czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			Liczba osób
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		40	54	6	909
Płeć	Mężczyźni	42	53	5	440
	Kobiety	39	55	7	470
Wiek	18-24 lata	31	63	6	107
	25-34	31	64	4	184
	35-44	42	52	6	155
	45-54	48	48	4	150
	55-64	47	47	5	156
	65 lat i więcej	41	49	11	156
Miejsce zamieszkania	Wieś	41	52	7	357
	Miasto do 19 999	45	49	6	142
	20 000 - 99 999	44	52	5	173
	100 000 - 499 999	34	61	5	140
	500 000 i więcej mieszk.	34	59	7	97
Wykształcenie	Podstawowe	46	46	8	196
	Zasadnicze zawodowe	40	53	8	228
	Średnie	37	59	4	305
	Wyższe	40	55	5	179
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	34	60	6	79
	Średni personel, technicy	41	49	9	39
	Pracownicy adm.-biurowi	51	47	3	56
	Pracownicy usług	22	78		46
	Robotnicy wykwalifikowani	33	63	4	106
	Robotnicy niewykwalifik.	47	49	4	48
	Rolnicy	53	41	6	56
	Pracujący na własny rach.	46	50	4	28
Bierni zawodowo	Renciści	52	44	4	71
	Emeryci	40	50	10	193
	Uczniowie i studenci	27	67	6	68
	Bezrobotni	40	48	12	52
	Gospodynie domowe i inni	46	52	2	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	39	58	3	100
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	46	51	3	74
	sekt. pryw. poza rolnict.	34	60	5	201
	prywatnym gosp. rolnym	50	42	7	60
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	46	47	7	127
	501-750	31	62	7	111
	751-1000	34	63	3	120
	1001-1500	45	48	7	154
	Powyżej 1500 zł	47	50	3	169
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	55	8	110
	Średnie	41	52	7	419
	Dobre	41	55	4	381
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	34	43	23	43
	Raz w tygodniu	39	55	6	420
	1-2 razy w miesiącu	49	46	4	137
	Kilka razy w roku	40	54	5	206
	W ogóle nie uczestniczy	35	63	2	104
Poglądy polityczne	Lewica	48	48	4	151
	Centrum	39	57	5	320
	Prawica	42	55	4	238
	Trudno powiedzieć	35	52	12	201

Tabela 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, zastąpienie dotychczasowego abonamentu radiowo-telewizyjnego nową opłatą audiowizualną będzie korzystne, niekorzystne czy też będzie bez znaczenia dla Pana(i) gospodarstwa domowego?				Liczba osób
		Korzystne	Ani korzystne, ani niekorzystne – bez znaczenia	Niekorzystne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		27	21	44	8	909
Płeć	Mężczyźni	29	21	44	6	440
	Kobiety	26	21	45	9	470
Wiek	18-24 lata	27	26	40	7	107
	25-34	17	25	55	3	184
	35-44	31	18	43	8	155
	45-54	32	25	41	2	150
	55-64	35	15	41	8	156
	65 lat i więcej	23	17	44	15	156
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	16	48	9	357
	Miasto do 19 999	32	23	38	8	142
	20 000 - 99 999	29	23	43	5	173
	100 000 - 499 999	27	28	41	4	140
	500 000 i więcej mieszk.	17	23	50	10	97
Wykształcenie	Podstawowe	30	17	42	11	196
	Zasadnicze zawodowe	32	12	47	9	228
	Średnie	24	28	45	3	305
	Wyższe	24	24	45	7	179
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	22	47	9	79
	Średni personel, technicy	19	32	44	6	39
	Pracownicy adm.-biurowi	19	32	47	2	56
	Pracownicy usług	18	18	62	3	46
	Robotnicy wykwalifikowani	27	18	52	3	106
	Robotnicy niewykwalifik.	34	25	36	5	48
	Rolnicy	31	6	42	21	56
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	21	37	40	2	28
	Renciści	38	13	44	4	71
	Emeryci	28	17	43	12	193
	Uczniowie i studenci	30	26	37	8	68
	Bezrobotni	30	19	46	6	52
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	29	31	37	3	68
	inst. państw., publicznej	23	25	46	6	100
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	31	45	1	74
	sekt. pryw. poza rolnict.	20	25	49	5	201
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	31	5	45	20	60
	Do 500 zł	33	16	42	9	127
	501-750	24	13	54	9	111
	751-1000	21	16	60	3	120
	1001-1500	33	22	39	5	154
Ocena własnych war. mater.	Powyżej 1500 zł	30	28	37	6	169
	Złe	30	11	51	8	110
	Średnie	26	19	47	8	419
Udział w prakt. religijnych	Dobre	28	26	40	6	381
	Kilka razy w tygodniu	18	25	49	9	43
	Raz w tygodniu	26	19	46	8	420
	1-2 razy w miesiącu	34	19	42	5	137
	Kilka razy w roku	29	24	40	6	206
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	22	24	47	7	104
	Lewica	36	26	37	2	151
	Centrum	26	21	48	5	320
	Prawica	27	19	48	7	238
	Trudno powiedzieć	24	20	41	15	201